

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága
TÁJÉKOZTATÓJA

Megvalósult és tervezett rendezvények. Képek az Író Társaság életéből.

Összeállította: Nagy Erika
Képek: Nagy Erika

t
e
l
k
é
l
e
m

A MAGYAR SZÉPPRÓZA NAPJA

Grendel Lajos tavaly nyáron megjelent Bukott angyalok című kisregényét február 20-án, a magyar széppróza napja alkalmából mutatták be a Pozsonyi Magyar Intézetben. A Kalligram gondozásában napvilágot látott kötet szép sikert hozott a szerzőnek és a kiadónak egyaránt, és azóta az új kiadása is megjelent. A beszélgetés moderátora Keserű József irodalomtörténész volt.

Juhász Katalin az eseményről szóló tudósításában a következőképpen ír az Új Szó hasábjain:

„Lehet-e egy diktatúrában semlegesnek maradni? Megismerhető-e teljes valójában a másik ember? Mi írjuk-e a történelmet, vagy a történelem ír minket? Muszáj-e alkalmazkodnunk a történelmi helyzethez, amelyben élünk?

Ezeket a kérdéseket feszegeti a szerző, és főleg ezekről volt szó a beszélgetésen is. Keserű József szerint a Bukott angyalok a hitről is szól, a kommunista ideológiák mellett a keresztény hit is megjelenik benne. Grendel azzal egészítette ki ezt a felvetést, hogy ki vagyunk szolgáltatva a hiedelmeinknek, és nehezen viseljük a csalódást. A kisregény egyik szereplője felteszi a kérdést: fontos-e a történelem távlatából az, hogy áldozat vagy bűnös valaki. Grendel szerint fontos, és igenis szembe kell nézni a múlttal, még akkor is, ha az emberek alkalmazkodóképessége rendkívül fejlett, ráadásul túlteng bennük az önszeretet és az önsajnálát. Az erkölcsi kérdések ebben a műben viszonylagosak, minden szereplő a saját nézőpontjából szemléli őket. És ehhez a témához nem passzol az az ironia, amely ott bujkált Grendel Lajos korábbi műveiben.

A szerző egyetértett a moderátorral abban, hogy a Mátyás király New Hontban című regénnyel véget ért egy írói korszaka, és a Négy hét az étellel kezdődő korszakot a Bukott angyalok zárja. Most egy ideig csendben leszek – árulta el Grendel, hozzátéve, hogy ez a szünet csak a szépirodalomra vonatkozik.”

A dunaszerdahelyi Kortárs Magyar Galériában a magyar széppróza napjának alkalmából rendezett est megnyitóján Hodossy Gyula, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke köszöntőjében örömét fejezte ki, hogy a magyar költészet és a magyar dráma napja mellett végre a magyar szépprózának is lett ünnepnapja.

A szlovákiai magyar széppróza fejlődéstörténetéről N. Tóth Anikó irodalomtörténész tartott előadást az ünnepi rendezvényen. B. Vida Júlia tudósítására szerint „...néhány életmű kiemelésével (...) buzdítani szeretne volna a hallgatóságot ezen írók 'felfedezésére', könyveik elolvasására, vagy újraolvasására. 2018 jelentős évforduló azért is, mert ekkor 'született' a szlovákiai magyar széppróza, amit szlovenszkóinak, csehszlovákiaiainak, kisebbséginek, határon túlinak, s legújabbban külhoni magyar irodalomnak is neveznek. A régiek, vagyis az első írók közül Darkó Istvánt, Szenes Piroskát és Neubauer Pált említette, akik műveikben meg tudták mutatni a szlovenszkói lelkületet. A mai alkotók közül Száz Pál Fűje sarjad mezőknek és Bogyó Noémi Vakfoltok című könyvét ajánlotta az olvasók figyelmébe.”

Az est hátralévő részében R. Nagy Krisztián elsőkötetes szerzővel beszélgetett nemzedéktársa, a szintén első kötete megjelenése előtt álló Csillag Lajos. A Szúnyog a negyedik falon című, rendkívül izgalmas és élvezetes kötet szerzője egyebek mellett a következőket nyilatkozta a tudósítás szerzőjének:

„Ebben a könyvben novellák olvashatók, s engem elsősorban a spekulatív fikció, a sci-fi és fantasy vonz. Miután elkészültem a kötettel, szünetet tartottam az írásban, de most, hogy végre megjelent, lassan talán belefogok a következőbe.”

KÖNYVBEMUTATÓ: BÁBEL TORNYÁBAN LIFTBOY

Április 5-én a Pozsonyi Magyar Intézetben az Opus-könyvek 7. darabjának megjelenése alkalmából Juhász Katalin és Tózsér Árpád beszélgetett Tóth Lászlóval, aki a Bábel tornyában liftboy című kötetet válogatója és szerkesztője volt. A Forbáth Imre munkásságát bemutató könyvben versek, esszék, tanulmányok, sőt részben mindeddig közöletlen Forbáth-aforizmák és -levelek olvashatók. A beszélgetés résztvevői felidéztek Forbáth Imre életútját, munkásságát, majd a közönség is bekapcsolódott a beszélgetésbe, emlékezésbe.

VERSBETÖRÉS

Rendezvénysorozat a költészet napja alkalmából

2018. április 11-én, a költészet napján Hizsniai Zoltán és Z. Németh István Nagymegyerre, a Bartók Béla Alapiskolába látogatott el, ahol nagy érdeklődés mellett folyt a rendhagyó irodalomóra. Hizsniai Zoltán a felső tagozatos tanulóknak, Z. Németh István pedig az alsó tagozatos kisdiákoknak tartott előadást.

Ugyanezen a napon Barak László a komáromi Selye János Gimnázium diákjainak vendége volt, Szászi Zoltán a rimaszombati Ivan Krasko Gimnáziumban, Balázs F. Attila pedig a kassai Szakkay József Szakközépiskolában beszélgetett a tanulókkal.

XXIV. GYURCSÓ ISTVÁN EMLÉKNAP

2018. április 6-án, pénteken 24. alkalommal rendezték meg a Gyurcsó István emléknapot Garamkövesden. A nap folyamán versmondó verseny, könyvbemutató, Bodonyi András és barátai koncert várta az érdeklődőket. A szavalóverseny zsűrijét Hizsniai Zoltán, Németh Zoltán és a fiatal írógenerációt képviselő R. Nagy Krisztián alkotta. Gyurcsó István szobránál Hizsniai Zoltán mondott emlékbeszédet.

IRODALMI KARAVÁN KÁRPÁTALJÁN

A Kárpátaljai magyar Művelődési Intézet meghívására április 18-án Kárpátaljára látogatott a SZMÍT küldöttsége. Író-olvasó találkozót tartottak a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, a Karácsvfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban, valamint a Nagyberegi Református Líceumban, ahol a diákok Dupka György, kárpátaljai író segítségével betekintést nyerhettek a kortárs felvidéki magyar irodalmi életbe. A Szlovákiai Magyar Írók Társaságát Hodossy Gyula és Hizsniai Zoltán képviselte.

PEGAZUS ALKOTÓPÁLYÁZAT 2018

A Szlovákiai Magyar Írók Társasága idén is meghirdeti irodalmi alkotópályázatát szlovákiai lakhellyel rendelkező alkotók részére az alábbi kategóriákban:

I. kategória: vers

II. kategória: próza

Beküldési határidő: 2018. június 21.

Pályázhatnak önálló kötettel még nem rendelkező szerzők, magyar nyelvű alkotásaikkal. Korhatár nincs. A pályázatra érkezett munkák mindegyikéhez a felsorolt mentorok egyikének javaslata szükséges ahhoz, hogy az arra érdemes mű a bírálóbizottság elé kerüljön: Hízsnay Zoltán, Juhász Katalin, Z. Németh István, Szászi Zoltán, H. Nagy Péter, Baka L. Patrik

A pályázó feladata:

1. A felsorolt mentorok közül minden pályázó kiválaszt egyet, akivel dolgozni szeretne.
2. Ha ez megtörtént, jelentkezik a Társaság titkárságán (elérhetőségek: mobil: 0911 239479, e-mail: szmit@szmit.sk) ahol postafordultával megkapja a mentor elérhetőségeit.
3. A szerzőnek a mentor nyújt segítséget abban, hogy a bírálóbizottság elé színvonalas pályamű kerüljön.
4. Végezetül a pályázó a mentortól begyűjti az 5–10 soros ajánlást, és azzal együtt adja le a pályázatát.
5. A pályázat jeligés. Az ajánlást, nevet, címet és a telefonszámot kérjük lezárt borítékban mellékelni, amelyre csak a jeligét kell ráírni. A jelige az oldalszámokkal ellátott kézirat minden oldalán szerepeljen! Egy pályázó több alkotással is pályázhat. A pályaműveket postai küldeményként öt kinyomtatott példányban kérjük postázni. E-mailben küldött pályázatot nem fogadunk el.

Az értékelésről szakmai zsűri gondoskodik:

Németh Zoltán József-Attila díjas költő, N. Tóth Anikó Madách- és Talamon-díjas író, Mizser Attila Madách-nívódíjas költő.

Védnökök: Tózsér Árpád Kossuth-díjas költő, Grendel Lajos Kossuth-díjas író.

A díjak, mindkét kategóriában:

1. díj: 100 euró és könyvcsomag
2. díj: 50 euró és könyvcsomag
3. díj: 30 euró és könyvcsomag

A két kategóriában egy-egy védnöki különdíjat (50 euró és könyvcsomag) is kiosztunk.

Az ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás 2018. augusztus 10-én lesz Várhosszúréten (Krásnohorská Dlhá Lúka, Penzión Jozefína).

A pályázatokat az alábbi címre várjuk: Szlovákiai Magyar Írók Társasága, Pegazus Alkotópályázat. Galantská cesta 658/2F, 92901 Dunajská Streda

KULCSÁR FERENC (1949–2018)

Életének 69. évében elhunyt Kulcsár Ferenc Madách-, és Forbáth Imre-díjas költő.

Kulcsár Ferenc 1949. október 9-én született Szentesen, a Felső-Bodrogrközben. Szerkesztette a pozsonyi Új Ifjúságot, az Irodalmi Szemlét, és a Katedrát. 2008 óta kizárólag az irodalomnak, vers- és esszéírásnak, az irodalmi publicisztikának, és a naplóírásnak szentelte életét. Versekét 1967-től publikált, költőként az 1970-ben megjelenő Egyszemű éjszaka című versantológiában indult. Első verseskötete 1972-ben jelent meg, Napkitörések címmel. Azóta mintegy 20 kötete született (versek, gyermekversek, esszék, mesék, legenda-feldolgozások, naplók). Munkáiból irodalmi színpadok több önálló műsort rendeztek, ezek egyikét a Duna TV többször is bemutatta. Versei, tanulmányai, esszéi, meséi szlovákiai, magyarországi, romániai irodalmi folyóiratokban és antológiákban láttak napvilágot. Műfordítói munkássága is jelentős: szlovák, cseh, német, ruszin és orosz írók és költők munkáit fordította.

„Kulcsár Ferenc par excellence költő: akkor is költő lenne, ha soha egy sor verset sem írt volna le. Az a költő ő, aki egész életével, mozdulataival, magatartásával, életvitelével poéta, aki a nyelv titkával él, s a nyelve az emberi lét metafizikájával” – írja róla egyik méltatója, Tózsér Árpád.

TÓTH ELEMÉR (1940–2018)

Életének 78. évében, Pozsonyban elhunyt Tóth Elemér költő, szerkesztő, újságíró.

Tóth Elemér Tompa Mihály falujából, Hanvárol érkezett Pozsonyba, hogy újságíróként a magyar közélet részese legyen. A költő, a szépíró azonban korán kibukik belőle. Verseit, elbeszéléseit, meséit, cikkeit, tudósításait, riportjait, színi- és irodalmi kritikáit számos lap közölte.

Duba Gyula írja róla: „Tóth Elemér versei a mi valóságunkból születtek, anyaguk az egykori gyerekkorának falu-valóságára emlékező költő létszemlélete. Ezért érzelmenteliek, kerülnek a tárgyias közönyösséget, igazságaik hangulatukban élnek. Nyelvi fogantatásúak, a gondolatokat képekben fejezik ki és igazságkeresésük szenvedélyes. Néha érzelmileg túlsordulók, máskor szinte átkozódók... Témái a természetes időszaki szépségek, tavasz, nyár, ősz és tél érzéki szépségei, a szerelemnek a korral változó s lényegében, mélységében mégis örök bensőségessége, a kisebbségi sors hullámai és történelmi emlékei, folyamatos sérülékenysége, politikusainak ballépései vagy érzéketlensége, egyszóval mindennapjaink sajátosságai és sebei.”

GYÜRE LAJOS (1931–2018)

87 éves korában elhunyt Gyüre Lajos költő, író, színműíró, irodalomtörténész, nyugalmazott tanár, aki 1931. március 20-án született Mokcsakerészen.

Élete során nem csak a pedagógusi pályán dolgozott, de volt művészeti vezető és dramaturg is (a kassai Tháliában), hallatta hangját a hazai magyar közéletben, haláláig tartó irodalmi munkássága pedig – mely a magyar nemzeti hagyományok tiszteletén alapszik – az egyik legsokszínűbb tájainkon. Gyüre Lajos szinte minden szlovákiai magyar újságban és folyóiratban publikált. Hosszú alkotói pályája során legalább húsz könyve jelent meg, köztük versek, mesék, mesejátékok, színművek, hangjátékok, monográfiák, gyűjteményes kötetek.